

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 633 Din 01.09.2021

Dosar nr.: 31/2021

Petiția nr.: 403/19.01.2021

Petent:

Reclamat: S.C. ENEL ENERGIE MUNTENIA S.A. – București

Obiect: nedecontarea costurilor pentru energia electrică utilizată de către o persoană cu handicap pentru deplasarea cu cărucior electric sau pentru acordarea de facilități financiare

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

S.C. ENEL ENERGIE MUNTENIA S.A. – București, cu sediu în municipiul București, B-dul Mircea Vodă nr. 30, etaj 5, camera 5.3, sect. 3, adresă de e-mail: contacteem@enel.com

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 403/17.03.2021 a fost citat petentul, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2083/17.03.2021 a fost citată partea reclamată, pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 20.04.2021, ora 11.30.

5. Citațiile au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire; la dosar există dovada primirii corespondenței prin poștă.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul stabilit, la ședința de audieri, ambele părți au fost absente.

8. Petentul nu a depus precizări, iar partea reclamată nu a depus un punct de vedere.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului

Susținerile petentului

9. Prin petiția înregistrată sub nr. 403/19.01.2021 petentul, persoană cu handicap, utilizator de cărucior electric, susține că refuzul S.C. Enel Muntenia S.A. București de a-

i acorda o reducere a costurilor pentru energia electrică utilizată sau acordarea de facilități financiare reprezintă discriminare.

10. Petentul susține că se deplasează numai prin intermediul unui cărucior electric, handicapul nepermițându-i să manevreze un fotoliu rulant obișnuit, motiv pentru care utilizează tot timpul energie electrică, spre deosebire de alte persoane care merg fără ca acest lucru să implice costuri.

11. Petentul susține că, fără curent, nu poate merge la muncă și, ca urmare, nu are bani să plătească facturile.

12. Petentul anexează adresa S.C. Enel Muntenia S.A. București, având numărul de înregistrare 337278576/15.12.2020, adresă care reprezintă un răspuns la solicitarea petentului de decontare a energiei electrice. În răspunsul său, S.C. Enel Muntenia S.A. București îi comunică petentului faptul că a fost înregistrat în evidențele sale ca și consumator vulnerabil, beneficiind de statut special aferent în astfel de cazuri; de asemenea se precizează că în ceea ce privește cererea de decontare a energiei electrice, a analizat cu atenție solicitarea și temeiurile indicate, însă nu a identificat un temei legal în sensul avizării favorabile, recomandând ca petentul să se adreseze Primăriei și Direcției de Asistență Socială.

Susținerile părții reclamate

-

IV. Cadrul legal aplicabil

13. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ art. 2 alin 1, art. 2 alin. 9 și art. 11 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată²;

„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

➤ Legea nr. 448 din 6 decembrie 2006, republicată, privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap;

➤ art. 3 pct.16 din Legea energiei electrice și a gazelor naturale nr. 123/2012;

“În înțelesul prezentului titlu, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: (...) consumator vulnerabil - persoană singură/familie, client final aparținând unei categorii de clienți casnici care, din motive de sănătate, vârstă, venituri insuficiente sau izolare față de sursele de energie, se află în risc de marginalizare socială și care, pentru prevenirea acestui risc, beneficiază de măsuri de protecție socială, inclusiv de natură financiară, și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale. Măsurile de protecție socială, precum și criteriile de eligibilitate pentru acestea se stabilesc prin acte normative”.

V. Motivele de fapt și de drept

14. Colegiul director constată că este chemat să se pronunțe cu privire la o posibilă faptă de discriminare provenită din refuzul unui furnizor de energie electrică de a

deconta cheltuielile rezultate din utilizarea energiei electrice de către o persoană cu handicap locomotor, dependent de cărucior electric pentru deplasare.

15. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul, persoană cu handicap locomotor, este utilizator permanent de cărucior electric, motiv pentru care consumă energie electrică pentru existența zilnică. Din documentele depuse la dosarul cauzei Colegiul director reține faptul că petentul este client al S.C. Enel Energie Muntenia S.A.– București, care l-a fost înregistrat în evidențele sale ca și consumator vulnerabil, beneficiind de statut special aferent în astfel de cazuri.

16. În drept, Colegiul director reține că petentul beneficiază de drepturi și facilități în baza Legii nr. 448 din 6 decembrie 2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată. Potrivit prevederilor Legii 448/2006, printre drepturile unei persoane cu handicap se numără și facilitățile fiscale (art. 6 lit. h). Astfel, raportat la obiectul prezentei spețe, Colegiul director constată că, deși persoanele cu handicap beneficiază de o serie de facilități fiscale (*scutirea de impozit pe clădirile și terenul aflat în proprietate, scutirea de la taxele pentru autoturismele adaptate și pentru utilizarea drumurilor publice, scutirea de la taxa de eliberare a autorizației pentru desfășurarea activităților economice și pentru vizarea anuală a acesteia, scutirea de la taxe vamale și accize la introducerea în țară, odată la cinci ani, a unui autoturism, motorete sau motociclete adaptate special pentru folosința proprie, precum și beneficierea de credit a cărui dobândă se suportă din bugetul de stat, pentru achiziționarea unui mijloc de transport și pentru adaptarea locuinței*), totuși printre acestea nu se regăsește și vreo deducere sau gratuitate în privința cheltuielilor rezultate din consumul de energie electrică. De asemenea nici în legislația în vigoare privind Codul Fiscal (Legea nr. 277/2015) nu sunt prevăzute facilități fiscale referitoare la energia electrică consumată.

17. Cu toate acestea, Legea nr. 448/2006 stabilește (art. 58 alin. 4) prestațiile sociale de care beneficiază adultul cu handicap, din care categorie face parte și bugetul personal complementar, acesta reprezentând o sumă lunară calculată în funcție de gradul de handicap care *“stabilește limitele cheltuielilor personale din cursul unei luni, în funcție de gradul de handicap, pentru plata taxei de abonament radio/TV, a abonamentului telefonic cu impulsuri incluse și a taxei pentru abonamentul la curentul electric”*.

18. Potrivit studiului *“Sărăcia energetică și consumatorul vulnerabil. Evidențe din România și Europa”*¹ realizat în anul 2018 de către Centrul pentru Studiul Democrației (CSD), la nivelul UE se estimează că până la 150 de milioane de europeni se află în sărăcie energetică, sărăcia energetică având o relevanță concretă în ceea ce privește calitatea vieții, iar modul în care sunt tratați consumatorii vulnerabili reflectând capacitatea pieței interne europene de a oferi tuturor consumatorilor un tratament corect (fair share).

Studiul precizează faptul că în domeniul energetic legea primară din România (Legea 123/2012) nu definește sărăcia energetică ca termen distinct, însă definește clientul vulnerabil în mod explicit ca pe o categorie restrânsă. De asemenea, studiul subliniază diferențele generale dintre țările UE și România în materie {“În UE măsurile pentru protejarea consumatorilor vulnerabili variază de la limitări asupra deconectărilor pentru

¹ https://www.democracycenter.ro/application/files/3015/1152/5000/raport_tehno.pdf

neplată (cele mai multe jurisdicții), la tarife sociale, exceptări de la anumite componente ale facturii, beneficii sociale prealocate pentru plata facturilor cu energia, dar și consiliere gratuită asupra modalităților de economisire a energiei. În contrast, în România singurele remedii practic aplicate pentru protecția consumatorilor vulnerabili sunt cele financiare, sub forma ajutoarelor de încălzire sau a tarifului social la electricitate. În schimb, cel de-al Treilea Pachet Energetic elaborat de Comisia Europeană recomandă intervenții prin măsuri integrate: măsuri financiare, non-financiare și de eficiență. Facilitățile financiare sunt acordate în prezent doar pentru consumatorii vulnerabili încadrați în această categorie din perspectiva venitului. În Uniunea Europeană, chiar și ajutoarele financiare acordate consumatorilor vulnerabili îmbracă forme mai sofisticate. [n.n.În România] facilitățile non-financiare sunt, în mod restrictiv, aplicabile numai clienților vulnerabili din motive de sănătate sau vârstă. Ele sunt detaliate în regulamentele de furnizare emise de ANRE [n.n.legislația secundară], dar în nici o reglementare elaborată de instituțiile statului cu atribuții de politică socială nu se specifică criteriile de calificare pe motiv de vârstă sau sănătate. Prin urmare, aceste facilități non-financiare se aplică neuniform și cu dificultate. Multitudinea de facilități non-financiare aplicate în diferite jurisdicții din Uniunea Europeană ar putea constitui o sursă de bune practici și pentru România.”}.

19. În continuare Colegiul director observă faptul că România, prin *proiectul de Lege privind stabilirea măsurilor de protecție socială pentru consumatorul vulnerabil de energie*, introdus în agenda de lucru a ședinței Guvernului în data de 25.03.2021 și adoptat de Senat în data de 17.05.2021 (Camera Deputaților fiind Cameră decizională), și-a asumat redefinirea noțiunii de „consumator vulnerabil” (-*persoană singură/familie, care, din motive de sănătate, vârstă, venituri insuficiente sau izolare față de sursele de energie, necesită măsuri de protecție socială și servicii suplimentare pentru a-și asigura cel puțin nevoile energetice minimale*) și introducerea celei de „sărăcie energetică” (-*imposibilitatea consumatorului vulnerabil definit la lit. a) de acoperire a nevoilor energetice minimale definite la lit.p)*, printre principalele măsuri financiare de protecție socială regăsindu-se și ajutorul pentru consumul de energie pentru acoperirea unei părți din consumul energetic al gospodăriei pe tot parcursul anului prin acordarea suplimentului pentru energie (- *măsură care are drept scop sprijinul financiar, din categoria celor prevăzute la art.2 alin. (2) lit. b) suportată din bugetul de stat și/sau, după caz, din bugetele locale, destinată consumatorilor vulnerabili, care are drept scop acoperirea integrală sau, după caz, a unei părți din cheltuielile cu iluminatul locuinței, susținerea facilităților de gătit și asigurarea apei calde în locuință și utilizarea mijloacelor de comunicare care presupun utilizarea de energie*).

20. De asemenea, Colegiul director reține că în cadrul proiectului de lege sus-menționat este definită categoria consumatorilor vulnerabili din motive de sănătate ca fiind “persoanele care fie necesită aparate electrice pentru menținerea în viață sau menținerea stării de sănătate, fie prezintă probleme de sănătate care împiedică sau restricționează mobilitatea și/sau deplasarea acestora, ori necesită modalități de informare și comunicare adaptate nevoilor specifice, în condițiile prevăzute de Legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare”, observând că din respectiva categorie face parte și petentul, motiv pentru care acesta urmează să beneficieze de prevederile legii, după adoptarea acesteia.

21. Raportat la aspectele sus-menționate, Colegiul director reține că discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al O.G. nr. 137/2000, în particular prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

22. În ceea ce privește partea reclamată în prezenta speță, mai exact S.C. Enel Energie Muntenia S.A. – București, Colegiul director reține faptul că respectiva societate comercială este un furnizor licențiat pentru activitatea de furnizare a energiei electrice, care a înregistrat petentul în evidențele sale ca și consumator vulnerabil, însă care nu a identificat un temei legal în sensul avizării favorabile pentru decontarea energiei electrice a acestuia, un astfel de temei legal neexistând la momentul introducerii plângerii la C.N.C.D.

23. Mai mult decât atât, având în vedere liberalizarea totală a pieței de electricitate la începutul anului 2021, prețurile nemaifiind reglementate de către Autoritatea Națională de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), Colegiul director reține că petentul deține posibilitatea să aleagă orice companie de pe lista cu cei peste 60 de furnizori licențiați în cazul în care nu ar fi mulțumit de tarifele practicate de către partea reclamată.

24. Din raționamentele indicate mai sus Colegiul director constată că în situația redată, între criteriu invocat de către petent (handicap) și posibila faptă de discriminare sesizată (decontarea energiei electrice utilizate) nu poate fi reținut un raport de cauzalitate potrivit O.G. nr. 137/2000, republicată², nedecontarea facturii de energie electrică neavând legătură cu handicapul petentului, ci cu lipsa unor prevederi legale care să permită o astfel de facilitate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Fapta sesizată nu reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată²; nu există legătură de cauzalitate între criteriu și faptă.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 01.09.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, JURA CRISTIAN – Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte C.N.C.D.**

Redactată și motivată: CO/SMD

Data redactării: 12.11.2021

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.